

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**RAPPORT
KWALITEITSONDERZOEK
NTC-VO STICHTING NEDERLANDSE TAAL EN
CULTUURSCHOOL BUDAPEST**

School : NTC-vo Stichting Nederlandse Taal en Cultuurschool
Budapest
Plaats : BUDAPEST - HONGARIJE
BRIN-nummer : 28VE
Onderzoeksnummer : 127402

Datum schoolbezoek : 8 en 9 oktober 2012
Datum vaststelling : 21 november 2012

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Kwaliteitsprofiel 7
3	Beschouwing 11
4	Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-vo Stichting Nederlandse Taal en Cultuurschool Budapest in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011. Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten en schoolontwikkeling betrekking hebben. Het betrof onder meer het jaarverslag, een aantal beleidsstukken van het bestuur en onderwijskundige beleidsstukken.

Op grond van het feit dat het hier een onderzoek in het kader van de vierjaarlijkse bezoekcyclus betreft, heeft de inspectie besloten om toch alle kernindicatoren te onderzoeken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in de klassen vo-1 en vo-2 de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlands.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken gevoerd met het bestuur en de directeur.
- Op uw school zijn verder gesprekken gevoerd met leerlingen, leerkrachten en ouders.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met het bestuur, de directie en een deel van het team.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van NTC-vo Stichting Nederlandse Taal en Cultuurschool Budapest

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			●		
1.2 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			●		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.	1	2	3	4
2.2 * De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			●	
2.3 * De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	1	2	3	4
3.B De school heeft voldoende onderwijstijd voor Nederlandse taal gepland (120 uur).			●	
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				●
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.				●
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				●
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			●	

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	

Naleving.		ja	nee
N1 De door of namens het bestuur vastgestelde schoolgids bevat de verplichte onderdelen.		●	
N2 Het door of namens het bestuur vastgestelde schoolplan bevat de verplichte onderdelen		●	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-vo Stichting Nederlandse Taal en Cultuurschool Budapest en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken.

3.1 Uitgangssituatie

De Nederlandse Taal en Cultuur School (NTC) Budapest biedt primair onderwijs (groep 1 t/m groep 8) en voortgezet onderwijs (klas 1 t/m 4). Daarnaast heeft de school een peutergroep. De school bestaat inmiddels twintig jaar, zij heeft dit jaar haar jubileumfeest gevierd.

De school is gehuisvest op twee locaties. De peuters en de groepen 1 en 2 gebruiken een ruimte van de Jókai Club (een lokale culturele vereniging), de groepen 3 t/m 8 en de vo-groepen krijgen les in de klaslokalen van de Amerikaanse Internationale school (AISB) in Nagykovácsi. De klaslokalen van de AISB en de ruimte van de Jókai Club zijn niet exclusief voor de NTC Budapest, op de dagen dat er geen Nederlandse school is worden deze ruimtes voor andere doeleinden en lessen gebruikt. Op beide locaties heeft de NTC Budapest de beschikking over een opslagruimte, die tevens als bibliotheek dienst doet. De leerlingen volgen het NTC-onderwijs als naschoolse activiteit. Leerlingen zijn afkomstig van verschillende dagscholen: de AISB, Brittanica (de Britse Internationale School), maar ook van diverse Hongaarse dagscholen.

De school telt in totaal ruim 120 leerlingen (inclusief de peuters), waarvan er 22 in het voortgezet onderwijs zitten. Het aantal richting-1 en richting-2 leerlingen ligt nu nog ongeveer gelijk, maar er is een groei te constateren van een specifieke groep richting-2 leerlingen. Dit betreft leerlingen met een Hongaarse moeder en een Nederlandse vader, waarbij de ondersteuning (bijvoorbeeld bij huiswerk) van de Nederlandse taallessen vooral bij de moeder ligt die lang niet altijd de Nederlandse taal beheerst. Aan de school zijn zes leerkrachten verbonden, waarvan er drie de vo-lessen verzorgen. Alle leerkrachten zijn bevoegd.

De NTC-school Budapest staat onder leiding van een directeur die ruim vijftien jaar aan de school verbonden is. Zij is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Het zorgbeleid is sinds dit schooljaar in handen gelegd van een zorgcoördinator, die tevens leerkracht op de NTC-school is.

De school heeft een samenwerkingsverband met de PABO-afdeling van het Marnix College in Utrecht. Zij betreft hier zeer regelmatig stagiaires van. Ten tijde van het inspectiebezoek was er naast een stagiaire van het Marnix ook een stagiaire van de Universiteit Utrecht aanwezig in Budapest.

Er is sprake van een losse band met de AISB: er wordt gebruik gemaakt van de lesruimtes en de opslagruimte, maar er is geen structurele afstemming en overleg. Dit komt mede omdat er de afgelopen jaren veel wisselingen in het management van de AISB hebben plaatsgevonden.

Het bestuur van de NTC-school Budapest bestaat uit drie personen, waarvan één al meerdere jaren aan het bestuur verbonden is en de anderen nog (relatief) nieuw zijn. Het bestuur heeft daarnaast een 'adviserend bestuurslid' aangetrokken die in Nederland woont. In het afgelopen jaar heeft de aandacht van het bestuur zich onder meer gericht op de rechtspositie van de school en van de leerkrachten, en op het jubileumfeest.

Over het geheel genomen is de uitgangssituatie van de school gunstig te noemen. De schoolleiding is stabiel, het aantal leerlingen ook, en de wisselingen in het bestuur zijn niet te verstorend geweest voor het bestuursbeleid. Daar komt bij dat de school in het algemeen weinig moeite heeft om bevoegde en bekwame docenten aan te trekken. Een licht belemmerende factor is het gegeven dat de school 'inwoont' bij de AISB en de Jókai Club, en niet de beschikking heeft over eigen lokalen.

3.2 Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het NTC-onderwijs op de afdeling voortgezet onderwijs van de NTC-school Budapest als voldoende: nagenoeg alle onderzochte kwaliteitsindicatoren zijn als voldoende of goed gewaardeerd. In oktober 2008 kreeg de school al een positieve beoordeling van de inspectie, en de NTC-school Budapest heeft haar kwaliteit sindsdien hoog weten te houden. Er wordt op deze school duidelijk, goed gestructureerd onderwijs gegeven, waarbij gedegen wordt gekeken naar de mogelijke leerresultaten. Een verstandig gebruik van leermiddelen en een adequate wijze van lesgeven zorgen voor een taakgerichte werksfeer en voor een opbrengstgerichte cultuur. Ouders en leerlingen zijn in het algemeen heel tevreden over de school en over het niveau van het onderwijs. Het samenspel tussen bestuur, directie en teamleden verloopt soepel en naar tevredenheid van betrokkenen. Op één punt is in de nabije toekomst verbetering nodig: het gebruik van landelijk genormeerde toetsen gedurende de schoolloopbaan. De school gebruikt nu alleen methodegebonden toetsen, waardoor een adequate ijking van het taalniveau van leerlingen gedurende hun schoolloopbaan bemoeilijkt wordt. Hieronder geeft de inspectie een korte toelichting op haar oordelen.

3.3 Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt twee soorten opbrengsten van het onderwijs: de eindopbrengsten (de resultaten van leerlingen aan het einde van het voortgezet onderwijs) en de tussentijdse voortgang en vorderingen van de leerlingen in het onderwijs.

De NTC-school Budapest geeft leerlingen sinds vier jaar de mogelijkheid het examen voor het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) af te leggen. In die vier jaar hebben nagenoeg alle kandidaten dit examen behaald, wat tot de conclusie leidt dat de school in voldoende mate voorbereidt op een te verwachten en passend eindniveau.

In de onderbouw gebruikt de school vooral methodegebonden toetsen om de voortgang van leerlingen in kaart te brengen. Daarnaast wordt een aantal niet-methodegebonden activiteiten van de leerlingen gevraagd, zoals spreekbeurten, boekverslagen en presentaties. Uit de uitslagen van de verschillende toetsen en activiteiten blijkt dat de leerlingen voldoende op het niveau zitten dat gezien hun taalontwikkeling en taalachtergrond verwacht kan worden.

Onderwijspraktijk

Het leerstofaanbod is eigentijds, afwisselend, aansprekend voor de leerlingen en dekkend voor de kerndoelen en de bovenbouwweisen voor havo- en vwo-onderwijs in de Nederlandse taal. De individuele verschillen tussen leerlingen wat betreft hun taalontwikkeling en -capaciteiten worden goed in de gaten gehouden, en indien nodig wordt er extra ondersteuning gegeven of juist extra verdiepingsopdrachten. De school probeert zeer strikt voldoende onderwijstijd te plannen en te realiseren, en in dat licht wordt een strak verzuim- en lesinhaalbeleid gevoerd, is het klassenmanagement mede gericht op een zeer efficiënte tijdsindeling van de lessen, en is een aantal verplichte cultuurdagen en toetszaterdagen ingepland.

De lessen zijn goed georganiseerd, er wordt hard gewerkt en er heerst een prettige sfeer. Ondanks het gegeven dat leerlingen het onderwijs na een lange schooldag volgen heeft de inspectie in alle groepen actief leergedrag van leerlingen kunnen zien. De leerkrachten geven echter wel aan dat het lastig is de leerlingen blijvend te motiveren voor de NTC-lessen, mede omdat leerlingen naarmate ze ouder worden veel andere activiteiten en bezigheden hebben naast hun dagschool.

Ouders zijn in het algemeen positief over de school, en over het Nederlandse taalniveau dat de school bij de leerlingen weet te bereiken. Uit de ouderenquête die in 2012 is afgenomen komt dit duidelijk naar voren. De algemene communicatiemiddelen die de school naar ouders gebruikt, zoals de website en de nieuwsbrief, worden goed gewaardeerd, en ook de specifieke informatieverstrekking over hun kind(eren) wordt hoog ingeschaald. Een belangrijk punt in het voortgezet onderwijs is dat de school samen met de ouders goed reflecteert op en communiceert over de verwachtingen van ouders (en leerlingen) met betrekking tot het belang van de Nederlandse taal in hun plannen voor de toekomst, en op de rechten en plichten die daarbij horen. De school gebruikt op dit moment vooral methodegebonden toetsen om de vorderingen van leerlingen in kaart te brengen. Dit biedt voldoende zicht op de beheersing van de lesstof door individuele leerlingen, maar geeft geen objectieve ijkpunten. Het gebruik van genormeerde toetsen, zoals bijvoorbeeld de CITO-leerlingvolgtoetsen of de taaltoetsen van Diataal, bieden wél de mogelijkheid een objectieve beoordeling van het taalniveau van leerlingen te geven gedurende hun vo-schoolloopbaan. Dit is voor de school en haar beleid ten aanzien van de vo-afdeling van belang, maar daarnaast vergemakkelijkt het de overdrachtsrapportage in geval leerlingen tussentijds willen instromen in het onderwijs in Nederland, en sluit het aan bij de ontwikkelingen in het Nederlandse onderwijs wat betreft de referentieniveaus taal. De school is zich hier van bewust en beraadt zich op dit moment op een bij de school passend leerlingvolg/toetssysteem. De inspectie gaat er van uit dat de school in de nabije toekomst, bijvoorbeeld volgend schooljaar, tot een dergelijk genormeerde toetsing zal overgaan.

De zorg en begeleiding is door de inspectie als voldoende beoordeeld. De nieuwe zorgcoördinator is druk doende voor het primair onderwijs alle zorggegevens en toetsresultaten op een handzame wijze digitaal te verwerken. Wellicht wordt hierbij ook het voortgezet onderwijs meegenomen, mits dit in het gekozen digitale schooladministratiesysteem in te passen is. De huidige handmatige verwerking en analyse van de leerlinggegevens geeft op zich al voldoende handvatten voor de zorg en begeleiding voor leerlingen die dit nodig hebben, maar een eenduidige schoolbrede vastlegging van gegevens maakt de school minder kwetsbaar bij vervanging, overdracht en wisselingen in het personeel.

Kwaliteitszorg

De school voert jaarlijks een zelfevaluatie uit van haar onderwijs en haar activiteiten. Zij neemt hiervoor onder meer een ouderenquête af. De leerresultaten worden jaarlijks geanalyseerd en bekeken op hun consequenties voor de vormgeving van het onderwijs. De directeur voert regelmatig lesobservaties uit met behulp van een kijkwijzer. Het bestuur neemt haar verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de teamleden en voor hun professionalisering en rechtspositie, en heeft dit in het afgelopen bestuursjaar geformaliseerd. Bestuur en directie brengen gezamenlijk een jaarverslag uit. De verschillende beleidsactiviteiten die de school onderneemt zijn voor het overgrote deel vastgelegd op een inzichtelijke en controleerbare manier, in beleidsnotities en activiteitenplannen (zoals bijvoorbeeld in het Beleidsplan Voortgezet onderwijs). De kwaliteitszorg is door de genoemde elementen naar het oordeel van de inspectie van voldoende niveau.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode kan de school in de jaarlijkse steekproef vallen van een digitaal onderzoek naar de opbrengsten.